

לונדון - 21.10.38

לחבר מ. קוטיק - שלום,

אני שולח לך העתק מכתבי להנהלה בירושלים על המצב הפוליטי ועל השאלות
העומדות לפנינו. תראה המכתב לראשי ההסתדרות הציונית בבוקרסט - אבל רק למספר
מצומצם של המנהיגים, לידיעתם האישית והסודית !

כשיחולו שינויים במצב - אודיעם.

תסדרו את הפעולה שכתבתי עליה במכתב חוזה מיום 11.10.38 ותודיעו לנו על
פעולתכם. תשלחו משלחת לציר הבריטי בבוקרסט ותמסרו לו דאגות ומשאלות יהודי
רומניה על מנת שיעביר אותן לממשלתו בלונדון. המצב אינו מיואש, אבל חמור.
הסכנות - לפנינו, ועלינו לעמוד על המשמר ולעשות מאמצים מכסימלים - בשטח
הפוליטי ובשטח ההתיישבותי.

שלום לכל החברים,

ד.ב.ג.

21.10.38 (מן היומן)

סעדי הצהריים עם באפי. היא עסוקה בימים האלה עם פליטי צ'כיה. בביתה מאוכסים
שני פליטים - מנהיגים סוציאלי-דמוקרטים גרמניים מהסודטים. הם - יחד עם עוד
מספר מנהיגים - נדרשים בשמותיהם ע"י היטלר להחזירם לסודטים. "המשוחררים" מפרג.
היא כולה שקועה עכשיו במפעל זה. מתאמצים להשיג ויזות אנגליות בשביל מאות אחדות
של פליטים ממין זה, ביניהם גם יהודים אחדים. אינם יכולים לטוס לאנגליה, כי
גרמניה דורשת להגיש רשימת הטסים על פני ארצה. הדרך היחידה לחגיע ללונדון היא
דרך הגבול הפולני, באיזור בדיניה. הימים לכך ספורים, ומשרד החוץ הבריטי משתדל
אצל הציר הפולני שירשו להם לעבור את ארצו...

27/...

ידידה של באפי נועד עם מקדינלד ביום ב', לפני ישיבת הועד הגדול (הממשלה). מקדינלד סיפר לו על רעיונו בדבר ועידה ערבית יהודית. לידיד יש ספקות וחששות ביניהם - מתן סטטוס למלכי ערב, אולם מקדינלד אמר לו שחיים הוא "עדין ביותר" בדבר ועידה זו... (כך אמר גם פנחס רוטנברג). היא סבורה שאין חיים מספר לנו הכל - לא מה שהוא מדבר ולא מה שהוא שומע.

מלקולם - לפי דברי הידיד - אדוק ברעיון זה. בדעתו לתת לוועידה שלושה שבועות למען הגיע לידי הסכם. אם לא יבוא הסכם - "תטיל" ממשלת הוד מלכותו את פתרונו על שני הצדדים.

הדו"ח כבר נמצא בידי מקדינלד - אם לא הידיד לא ראה אותו ולא נאמר לו מה יש בתוכו. רק הוגד שהדעות מחולקות בשלושה. אין הוא סבור שאפשר יהיה לעכב פרסום הדו"ח - כי יש צורך להגיש אותו לפרלמנט לאחר שיפתח.

"הידיד" בועדה. היא מורכבת מ-5-6 חברים. היא לא ראתה אותו אחרי ישיבת הועד הגדול (הממשלה), כי נסע מלונדון. ביום ב' תתקיים הישיבה הראשונה של הועדה. בועד הגדול (הממשלה) לא ידוע עדיין מהו הדו"ח של וודהד, ולא דנו בו כלל.

למלקולם מקדינלד -

יש אידיאה; אם בועידה לא יושג הסכם - תחולק הארץ לאזורים. באזור היהודי יקבלו יהודים בידם את הפיקוח על העליה. האיזור - לפי דעת "הידיד" - יהיה מורכב מהשרון והעמק. הגליל? דבר קשה. מה יהיה גורל העליה וההתיישבות באזורים הלא יהודים - סתום לפי שעה. סידור זה - לפי מחשבת מקדינלד - הוא לא סידור קבוע וסופי, אלא לתקופה ידועה.

לדעת "הידיד" יש לקבל זאת. העליה תהיה לפי רצון היהודים - וזה העיקר.

הבעתי חשש; יתחילו עם אזור מקוצץ (עם של טון יהודי) על העליה, ויסיימו עם עליה מצומצמת באזור זה. יש לדעת שהתנגדות הערבים ביסודה היא התנגדות לריבוי היהודים בארץ הנוטלת מהארץ את אופיה הערבי, ויש להניח שהתנגדות הערבים אפילו לסידור זה לא תקטן מחתנגדותם למדינת יהודית כחלק מן הארץ.

היא (באפי) לא ביטלה חששי. ושאלה אותי לגודל הסכנה לאימפריה הבריטית, מעיראק ומאכן סעוד. אמרתי לה; בעיראק המצב דומה בהרבה למצב שבסוריה. הישוב מפולג בפנים. השיעים הם שונאים קנאים לסורים השליטים, ובמצאים תחת השפעת איראן. יש עליהם מורא תורכיה במוצול. בהרים על גבול תורכיה שוכנים כורדים - עם הררי ומלחמני, הנתונים להשפעת תורכיה. יש בטים שקשה להשתלט עליהם. אין ממשלה יציבה בעיראק, ועצמאות עיראק ושלמותה תלויה בחדא אנגליה, שיכולה להרים השוט התורכי בנקל. ואין להניח שממשלת עיראק, המוטתת בלי טפק ע"י גרמניה, תעשה דבר מה נגד האימפריה.

לא ידוע לי היטב המצב בסעודיה. אבל כל מה ששמעתי מידידיו הקרובים - אבן סעוד, הוא אדם זהיר ופיוח מאוד, ונזהיר מאוד במעשה אנטי אנגלי. לא הופיע אפילו בועידת קהיר, המלכות שלו תלויה לגמרי באישיותו ורמותו היא עלולה להתפוצץ כי אין לו יורש כמותו ובניו נחלקים ביניהם, ויש לשער שתחת שלטונו של פיצל (בן-טעוד) תתפרד ח'ג'אז מהנגד. המצברים שרורים כפחז מאיטליה, ולמרות ההסתה לא יעשו שום דבר בגד אנגליה.

היא תמסור דברים אלה לידידה. אין הוא (חידיד) מקווה רבה מהועדה. העניינים מסורים לגמרי בידי איש אחד - נוייל - והוא יתחשב רק עם גורמים מעשיים. ההשפעה היחידה שיהיה לה ערך היא השפעת אמריקה ויש לדאוג ללחץ הגון - לא של ציונים ולא של יהודים - מהצד ההוא.

עד סידור - אם בהסכם יחודי ערבי ואם בגזרת הממשלה - תימשך העליה לפי הקביעה מלפני שנה - אלף לחודש (כל זה לגביזה - לא לפרסום).

לונדון - 21.10.38

לחברי ההנהלה בירושלים,

למכתבי מאתמול עלי לחוסוף עכשיו דברים אחדים;

(א) יש בדעתו של מיניסטר המושבות להמשיך לששת החודשים הבאים (החל מאוקטובר) את משטר העליה של מחצית השנה שעברה, ז"א לקיים עליה במסגרת של ששת אלפים - לחצי שנה. השדיוול הפעם יהיה דומה לשדיוול האחרון.

לפי שעה - לא תתקבל החלטה על העליה לאחר חצי שנה זו.

(ב) הבוקר קיבל כל חבר קבינט את הדו"ח של וודהד. לא ידוע לי עדיין תוכנו, אך המסקנות לא נתקבלו פה אחד.

יתכן שעט פתיחת הפרלמנט (הוא נפתח ב-1 לנובמבר) - תימסר הצהרה של מיניסטר המושבות על המדיניות הארצישראלית הקרובה. הצהרה זו תקבע עדיין את המדיניות הקרובה, או הצעדים הקרובים והפרוצדורה של קביעת מדיניות. יש להניח שהצהרה זו יודיע מיניסטר המושבות שהדו"ח של ועדת פיל נדחה ע"י א.ה.מ. - לאחר עיון בדו"ח של ועדת וודהד.